

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 септември 2021 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Август 2021 г.

През август 2021 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 13.6% при 13.4% годишното нарастване през юли 2021 година. В края на август 2021 г. *широките пари* са 122.007 млрд. лв. (95% от БВП³) при 120.287 млрд. лв. към юли 2021 г. (93.7% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през август 2021 г. с 20.7% на годишна база (19.8% годишен ръст през юли 2021 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

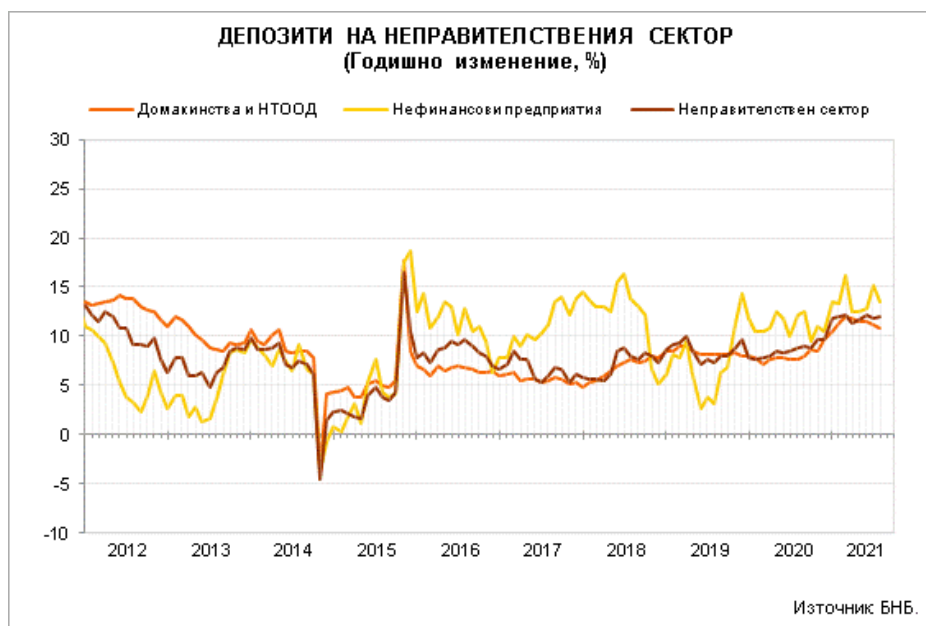
³ При БВП за 2021 в размер на 128.439 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на август 2021 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 99.495 млрд. лв. (77.5% от БВП), като годишното им увеличение е 12% (11.8% годишно повишение през юли 2021 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 31.264 млрд. лв. (24.3% от БВП) в края на август 2021 година. В сравнение със същия месец на 2020 г. те се увеличават с 13.5% (15.2% годишно повишение през юли 2021 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват с 18.3% на годишна база през август 2021 година (2.5% годишно понижение през юли 2021 г.) и в края на месеца достигат 4.198 млрд. лв. (3.3% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 64.033 млрд. лв. (49.9% от БВП) в края на август 2021 година. Те се увеличават с 10.9% спрямо същия месец на 2020 г. (11.2% годишен ръст през юли 2021 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 71.849 млрд. лв. в края на август 2021 година. Те се увеличават с 8.7% спрямо същия месец на 2020 г. (9.6% годишно повишение през юли 2021 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 72.781 млрд. лв. и нараства спрямо август 2020 г. с 8.9% (9.8% годишно увеличение през юли 2021 година). През август 2021 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават със 7.4%, като достигат 70.417 млрд. лв. (7.2% годишно увеличение през юли 2021 година).

В края на август 2021 г. кредитите за неправителствения сектор са 68.326 млрд. лв. (53.2% от БВП) при 68.065 млрд. лв. към юли 2021 г. (53% от БВП). През август 2021 г. те се увеличават на годишна база със 7.5% (7.2% годишно повишение през юли 2021 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 277.6 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции и заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

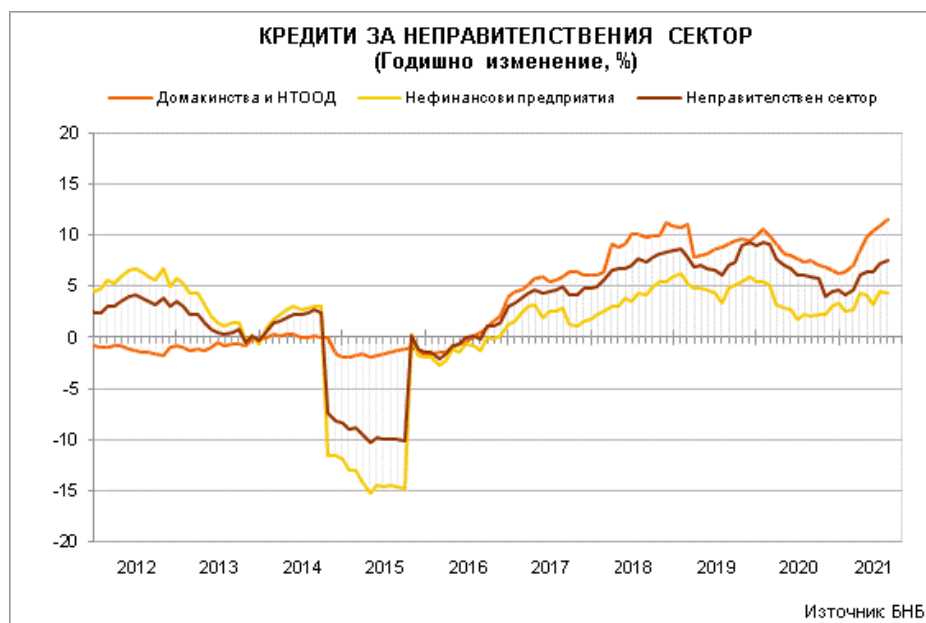
⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

277.6 млн. лв. (в т. ч. 31.1 млн. лв. през август 2021 година) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 4.2% на годишна база през август 2021 г. (4.5% годишно повишение през юли 2021 г.) и в края на месеца достигат 35.768 млрд. лв. (27.8% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 27.795 млрд. лв. (21.6% от БВП) в края на август 2021 година. Спрямо същия месец на 2020 г. те се увеличават с 11.5% (10.8% годишно повишение през юли 2021 година). В края на август 2021 г. *жилищните кредити* са 13.336 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 15.8% (15.1% годишно увеличение през юли 2021 година). *Потребителските кредити* възлизат на 12.878 млрд. лв. и се увеличават с 9.8% спрямо август 2020 г. (9.3% годишно повишение през юли 2021 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 12.2% (12.6% годишно понижение през юли 2021 г.), като достигат 390.1 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се понижават с 3.2% на годишна база през август 2021 г. (1.2% годишно намаление през юли 2021 г.) и в края на месеца са 389.5 млн. лв.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 4.763 млрд. лв. (3.7% от БВП) в края на август 2021 година. В сравнение с август 2020 г. те се увеличават с 9.9% (8% годишно повишение през юли 2021 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 73.805 млрд. лв. в края на отчетния месец при 72.252 млрд. лв. в края на юли 2021 година. Те нарастват с 14.9% в сравнение с август 2020 г. (13.9% годишно повишение през юли 2021 година). През август 2021 г. чуждестранните активи се увеличават с 15.7% (12.3% годишен ръст през юли 2021 г.), като достигат 85.152 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 11.347 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 21.3% (1.6% годишно повишение през юли 2021 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2018	2019	2020	Юли 2021	Август 2021	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	13.4	122,007	13.6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	12.2	15.5	35.8	19.8	93,576	20.7
1.1. Пари извън ПФИ	10.0	10.5	12.2	19.0	21,543	18.9
1.2. Овърнайт депозити	13.1	17.6	44.8	20.0	72,032	21.3
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	4.7	2.3	-27.0	-3.0	28,431	-5.0
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.5	1.3	1.8	-3.2	27,849	-5.2
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	2.7	4.8	-95.2	6.0	582	5.5
3. МЗ - М2(=3.1.)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	13.9	73,805	14.9
1.1. Чуждестранни активи	8.3	3.1	12.3	12.3	85,152	15.7
1.2. Чуждестранни пасиви	7.8	2.9	-4.7	1.6	11,347	21.3
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	7.8	14.1	5.4	9.6	71,849	8.7
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.5	11.5	7.9	9.8	72,781	8.9
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-212.1	243.8	384.7	272.2	2,364	80.2
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.7	4.5	7.2	70,417	7.4
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	17.7	279.7	-161.7	-28.4	-932	-17.7
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	7.3	9.7	9.7	11.8	99,495	12.0
1. Нефинансови предприятия	5.2	14.3	10.5	15.2	31,264	13.5
2. Финансови предприятия	16.9	2.4	2.0	-2.5	4,198	18.3
3. Домакинства и НТООД	7.7	8.0	9.7	11.2	64,033	10.9
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	5.4	5.9	3.0	4.5	35,768	4.2
2. Финансови предприятия⁵	23.7	46.9	3.6	8.0	4,763	9.9
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	11.2	9.5	6.6	10.8	27,795	11.5
3.1. Овърдрафт	2.2	-2.4	-9.0	-5.5	1,191	-4.8
3.2. Жилищни кредити	11.8	14.5	11.6	15.1	13,336	15.8
3.3. Потребителски кредити	16.6	10.8	5.0	9.3	12,878	9.8
3.4. Други кредити	-24.1	-40.9	-22.0	-12.6	390	-12.2
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	-	-	-1.2	389	-3.2

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2018	2019	2020	Юли 2021	Август 2021
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	13.4	13.6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	6.8	8.9	21.6	14.2	14.9
1.1. Пари извън ПФИ	1.6	1.7	2.0	3.2	3.2
1.2. Овърнайт депозити	5.1	7.2	19.6	11.1	11.8
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	2.1	1.0	-10.7	-0.8	-1.4
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.7	0.4	0.5	-0.9	-1.4
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.4	0.6	-11.2	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	13.9	14.9
1.1. Чуждестранни активи	9.7	3.6	14.5	14.1	18.0
1.2. Чуждестранни пасиви	1.4	0.5	-0.8	0.2	3.1
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.5	11.5	7.9	9.8	8.9
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-1.4	1.7	3.4	2.7	1.6
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.8	4.5	7.1	7.3
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	8.1	9.1	4.2	6.9	7.1
а) Нефинансови предприятия	3.1	3.3	1.6	2.3	2.2
б) Финансови предприятия ³	1.0	2.3	0.2	0.5	0.6
в) Домакинства и НТООД	4.0	3.6	2.4	4.1	4.3

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.